

ŽELEZNIČNÉ NAPOJENIA VYBRANÝCH INTERMODÁLNYCH TERMINÁLOV V ČR

RAILWAY CONNECTIONS OF SELECTED INTERMODAL TERMINALS IN THE CZECH REPUBLIC

Ondrej Stopka, Marián Šulgan¹

Anotácia: Príspevok prezentuje súčasné železničné spojenia vykonávané z vybraných intermodálnych terminálov v Českej republike. Cieľom príspevku je charakterizovať možnosti trasovania kontajnerových zásielok smerujúcich z/do Českej republiky, najmä cez severomorské prístavy a cez intermodálne terminály v ďalších krajinách. Existujúce železničné prepravné spojenia s prístavmi a terminálmi sú porovnávané v súvislosti s informáciami o počte spojení a ich frekvencii.

Kľúčové slová: železničné spojenie, intermodálny terminál, operátor intermodálnej prepravy.

Summary: The paper presents the current railway connections realised from selected intermodal terminals in the Czech Republic. Aim of this paper is to characterise possibilities of the container shipments tracing destined from/to Czech Republic mainly through the North Sea ports and through intermodal terminals in other countries. Existing railway transport links with Sea ports and terminals are compared in association with information about the number of connections and their frequency.

Key words: railway connection, intermodal terminal, operator of intermodal transport.

ÚVOD

Súčasným trendom vo svetovom obchode je jeho liberalizácia a zintenzívňovanie medzinárodnej del'by práce. V súvislosti s rozvojom svetového obchodu rastie aj význam námornej dopravy, ktorá sa výrazným spôsobom podieľa na prepravách svetového tovaru. Významným krokom v rozvoji námornej prepravy bolo zavedenie kontajnerizácie nákladu, ktorá umožnila jej zefektívnenie. Stupeň kontajnerizácie kusového tovaru neustále narastá a v najväčších svetových prístavoch už v priemere presiahol hranicu deväťdesiatich percent. Spomenuté trendy vo svetovom obchode sa prejavujú aj v prostredí Slovenskej a Českej republiky. Výkony intermodálnej prepravy zaznamenávajú dlhodobý rast. Práve preprava námorných kontajnerov sa na tomto raste podpisuje v najväčšej miere. Obstarávanie

¹ Ing. Ondrej Stopka, Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Katedra cestnej a mestskej dopravy, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, Slovenská republika, Tel.: +4215133523, E-mail: ondrej.stopka@fpedas.uniza.sk

Prof. Ing. Marián Šulgan, PhD., Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Katedra cestnej a mestskej dopravy, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, Slovenská republika, Tel.: +4215133506, E-mail: marian.sulgan@fpedas.uniza.sk

kontajnerových preprav v exportnom aj importnom smere patrí medzi dôležité služby poskytované zasielateľskými organizáciami. Významným článkom prepravného reťazca pri preprave kontajnerových zásielok sú operátori intermodálnej prepravy. Títo zabezpečujú najmä pravidelné železničné spojenia medzi vybranými prístavmi a vnútrozemskými intermodálnymi terminálmi (ďalej IT) v Českej republike, ako aj zvoz a rozvoz kontajnerov v spádovej oblasti terminálov dopravnými prostriedkami cestnej dopravy.

1. ŽELEZNIČNÉ NAPOJENIE INTERMODÁLNYCH TERMINÁLOV V ČR

Intermodálny terminál Praha Uhřetěves

Ide o hlavný železničný „HUB“ spoločnosti Metrans. Terminál Praha Uhřetěves je najväčším IT v strednej Európe a je súčasťou rozsiahleho projektu verejného logistického centra, ktorého areál sa rozprestiera na ploche 420 000 m². IT má každodenné železničné spojenie s prístavmi Hamburg (4 až 6 ucelených vlakov denne v exportnom aj importnom smere) a Bremerhaven (7 ucelených vlakov týždenne v importnom smere a 10 vlakov týždenne v exportnom smere). Spojenie s prístavom Rotterdam je zabezpečené štyrmi spojmi týždenne v exportnom a tromi v importnom smere. Ďalšie železničné spojenia spájajú pražský terminál s IT Metransu v Dunajskej Strede (2 ucelené vlaky denne v exportnom aj importnom smere), s IT v Zlíne a Plzni, ale aj v Salzburgu, Regensburgu, Norimbergu a Mníchove (1), (3).

Intermodálny terminál Mělník

Tento bimodálny terminál prevádzkuje spoločnosť Maersk Czech Republic, s.r.o., zástupca spoločnosti A.P. Möller Maersk Group v Českej republike. Jeho areál sa rozprestiera na ploche 69 000 m². Pravidelné železničné spojenie medzi IT v Mělníku a v Bratislave sa realizuje 1 krát týždenne v oboch smeroch. Z IT Mělník zabezpečuje spoločnosť Maersk nadväznú vlakové spojenia s prístavmi Bremerhaven a Rotterdam. Spojenie s prístavom Bremerhaven je realizované šiestimi až deviatimi vlakmi týždenne v oboch smeroch. Spojenie s prístavom Rotterdam sa realizuje trikrát týždenne v importnom a dvakrát v exportnom smere, prostredníctvom operátora ERS Railways, ktorý je tiež súčasťou skupiny A.P. Möller Maersk Group. Pravidelné železničné spojenie medzi IT v Mělníku a Ostrave – Paskov realizuje spoločnosť Maersk štyrmi vlakmi týždenne v exportnom i importnom smere. Taktiež sú vykonávané železničné prepravy do IT v Budapešti a do prístavu Koper. V oboch prípadoch je frekvencia železničného spojenia 1 ucelený vlak týždenne v exportnom aj importnom smere (2).

Intermodálny terminál Zlín

Tento bimodálny terminál bol v poradí druhým vybudovaným IT spoločnosti Metrans. Areál IT leží na ploche 68 600 m², z ktorej kapacita určená na dočasné uloženie a skladovanie IPJ je 14 000 TEU (Twenty-foot Equivalent Unit). Prísun a odsun kontajnerov železničnou dopravou je zabezpečený prostredníctvom železničného spojenia s pražským IT. Toto spojenie je v súčasnosti zaistené dvanástimi ucelenými vlakmi týždenne v oboch smeroch (3).

Intermodálny terminál Nýřany – Plzeň

Jeho prevádzkovateľom je spoločnosť Metrans a areál terminálu má celkovú rozlohu 50 000 m². V súčasnej dobe nie sú z IT v Plzni realizované žiadne pravidelné železničné spojenia. Železničná preprava zásielok určených do severomorských prístavov je zabezpečovaná len prostredníctvom nadväzných železničných spojení cez IT Praha Uhřetěves (1), (3).

Intermodálny terminál Praha Žižkov

Ide hlavný „HUB“ spoločnosti Intrans, ktorým prechádza železničná trať dohody AGTC. Kapacita tohto bimodálneho terminálu umožňuje uskladnenie maximálne 4 000 TEU na ploche 29 000 m². IT má železničné napojenie s prístavom Hamburg realizované priamymi ucelenými vlakmi (týždenne 5 ucelených vlakov v oboch smeroch). Prostredníctvom nadväzných spojení je zabezpečené napojenie na prístav Bremerhaven cez prístav Hamburg. Pre zabezpečenie spojenia s prístavom Rotterdam využíva Intrans služby spoločnosti ERS Railways smerované cez IT Mělník (2 spoje týždenne v exportnom aj importnom smere). Okrem spojení s prístavmi má IT tiež následné železničné prepojenie s IT v Přerove, Bratislave a Sládkovičove (3).

Intermodálny terminál Ostrava – Paskov

Operátorom tohto bimodálneho terminálu je dopravno-logistická spoločnosť Advanced World Transport, a.s. (AWT), ktorá vznikla ako dcérska spoločnosť ťažobného závodu OKD (Ostravsko-Karvinské Doly). Celková plocha IT je rozsiahla 31 000 m², pričom plocha vyhradená pre skladovanie prepravných jednotiek má rozlohu 16 000 m². IT Ostrava – Paskov v spolupráci so spoločnosťou Bohemiakombi zabezpečuje pravidelné vlakové spoje 5 krát týždenne do IT Duisburg v exportnom aj importnom smere a 3 spoje týždenne do prístavu Hamburg v oboch smeroch. Taktiež je realizované pravidelné železničné spojenie medzi terminálom Ostrava – Paskov a Mělníkom. Túto prepravu zabezpečuje spoločnosť Maersk (operátor IT Mělník) štyrmi ucelenými vlakmi týždenne v oboch smeroch. Jeden ucelený vlak týždenne v exportnom aj importnom smere vykonáva prepravu do prístavu Koper a zaisťuje ju spoločnosť Intrans. Okrem týchto spojení, z IT Ostrava – Paskov sú vykonáva železničné prepravy aj do prístavu Rotterdam, poľského IT Swinoujscie, maďarského terminálu Zahony a lotyšského IT Riga prostredníctvom nadväzných železničných spojov (4).

Intermodálny terminál ČD-DUSS Lovosice

ČD – DUSS Terminál, a. s. je dcérska spoločnosť českej národnej železničnej spoločnosti ČD Cargo a zároveň je prevádzkovateľom IT Lovosice. Jeho využiteľná plocha je 16 hektárov. V rámci železničného spojenia je realizovaných v exportnom aj importnom smere týždenne 4 až 5 pravidelných preprav ucelených kontajnerových vlakov v smere IT ČD – DUSS Lovosice – terminál Duisburg, týždenne 3 pravidelné prepravy v smere terminál ČD – DUSS Lovosice – prístav Hamburg a týždenne 1 pravidelný železničný spoj v smere IT ČD – DUSS Lovosice – prístav Terst. Všetky vlakové spojenia sú vykonávané v spolupráci so spoločnosťou Bohemiakombi. Terminál ČD – DUSS Lovosice vykonáva tiež pravidelné spoje

do IT v Ostrave – Paskov, v Přerove a nemeckom Lübecku a do prístavov Rotterdam, Zeebrugge a Trelleborg vykonáva pravidelné železničné prepravy cez IT v Duisburgu resp. v Lübecku (5).

Intermodálny terminál Brno

Operátorom bimodálneho terminálu Brno je spoločnosť ČSKD Intrans. Areál IT má rozlohu 50 000 m² a celková skladovacia kapacita je 1 000 TEU. Vlakové spoje medzi IT Brno a terminálom Praha Žižkov sú realizované v oboch smeroch každý deň cez noc okrem nedele (6 ucelených vlakov týždenne export aj import). Z IT Brno sú vykonávané tiež pravidelné spoje do prístavov Hamburg, Bremerhaven a Rotterdam prostredníctvom nadväzného železničného napojenia cez IT Praha Žižkov (6).

Intermodálny terminál Děčín

Jeho operátorom je spoločnosť Česko-saské přístavy, rozkladá sa na ploche o rozlohe 12,1 hektára a v rámci železničných liniek, IT Děčín je napojený na IT Riesa a Peine prostredníctvom pravidelného železničného spojenia využívaním služieb ČD Cargo, pričom do IT Riesa smeruje 1 krát denne v exportnom aj importnom smere tzv. „Šrot Expes“, v ktorom sú prepravované zásielky od viacerých odosielateľov resp. pre viacerých príjemcov. Do IT v meste Peine smerujú pravidelné linky smerových ucelených vlakov „Dolní Sasko“, ktoré sú tvorené v termináli Děčín, 1 krát za deň v exportnom smere (7).

Intermodálny terminál TSC Lovosice

Nezávislým súkromným operátorom tohto bimodálneho terminálu je spoločnosť Trans-Sped-Consult, s.r.o. Vnútorná rozloha areálu terminálu je 21 000 m², z toho celková skladovacia kapacita je 8 000 m², čo predstavuje úložnú plochu pre 600 TEU. Spolupráca so spoločnosťou Bohemiakombi, s.r.o. zaisťuje konektivitu terminálu TSC Lovosice s IT v nemeckom Duisburgu a v holandskom Rotterdame. Toto priame železničné spojenie s Duisburgom (4 ucelené vlaky týždenne v exportnom i importnom smere), a jednou prekládkou v prípade expedovania tovaru do Rotterdamu (1 vlak denne v exportnom smere), je dopravne zaujímavé z ekonomického i časového hľadiska (8).

Intermodálny terminál Přerov – Horní Moštenice

Ide o bimodálny terminál, ktorého prevádzkovateľom je spoločnosť Intrans. Areál IT je rozsiahly 12 000 m², z toho plocha určená na skladovanie a uloženie kontajnerov má rozlohu 5 000 m². V rámci železničného spojenia medzi prístavom Hamburg a IT Přerov, je vykonávaný import kontajnerových zásielok každý deň popoludní prostredníctvom nadväzného spojenie cez IT Praha Žižkov. Pre exportované kontajnery z Přerova je železničné spojenie každý deň predpoludním (3).

2. ZÁVER

Ako bolo naznačené v anotácii, príspevok sa zaoberal určením súčasných železničných spojení, ktoré sú vykonávané z vybraných intermodálnych terminálov v Českej republike. Existujúce železničné prepravné spojenia intermodálnych terminálov s prístavmi

a inými terminálmi boli porovnávané v súvislosti s informáciami o počte spojení a ich frekvencii. Z príspevku je zrejmé, že intermodálne terminály v ČR sú napojené prostredníctvom železničných línií najmä so severomorskými prístavmi (Rotterdam, Hamburg a Bremerhaven), s prístavom Koper a s inými terminálmi v ČR ako aj v zahraničí.

Tento článok vznikol vďaka podpore v rámci operačného programu Výskum a vývoj pre projekt:

Centrum excelentnosti pre systémy a služby inteligentnej dopravy, ITMS 26220120028 spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

"Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ"

POUŽITÁ LITERATURA

- (1) *METRANS* – internetová stránka operátora kombinovanej prepravy. [online]. [cit. 2011-08-30]. Dostupné z: <<http://www.metrans.cz/intermodal.php>>.
- (2) *Mělník Intermodal Terminal* – internetová stránka terminálu. [online]. [cit. 2011-09-20]. Dostupné z: <http://www.logisticnews.cz/pdf/09_2008/str_17.pdf>.
- (3) JURIKA, M. *Porovnanie intermodálnych napojení severomorských prístavov pri preprave kontajnerových zásielok smerujúcich z/do SR*. Diplomová práca. Žilinská univerzita v Žiline, 2011.
- (4) *Terminál Ostrava-Paskov* – internetová stránka terminálu. [online]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <<http://www.awt-cechofracht.cz/sluzby/logisticke-sluzby-a-skladovani/terminal-ostava-paskov/>>.
- (5) *Bohemiakombi* – Kombinovaná doprava silnice – železnice. [online]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <<http://www.bohemiakombi.cz/informacni-servis/terminaly>>.
- (6) *ČSKD Intrans* – internetová stránka spoločnosti. [online]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.intrans.cz/assets/content/BRNO_cz.jpg>.
- (7) *ČD Cargo* – internetová stránka spoločnosti. [online]. [cit. 2011-09-24]. Dostupné z: <<http://www.cdcargo.cz/produkty-a-sluzby/preprava-vozovych-zasilek/systemove-vlaky/-48/>>.
- (8) *Trans-Sped-Consult, s.r.o.* – internetová stránka spoločnosti. [online]. [cit. 2011-09-24]. Dostupné z: <<http://www.trans-sped-consult.eu/ospolecnosti.html>>.